

Reviews of Publications

The Orff Music and Movement Education as a Starting Point and a Destination

by Olympia Agalianou

Athens, Fagotto, 2021 (358 pages)

ISBN 978-960-6685-90-3

Reviewed by Konstantina Dogani

This newly published book makes an important addition to the Greek collection of books on issues related to children's music learning through movement within the Orff approach. It is written by Olympia Agalianou, teaching staff at the Department of Early Childhood Education, University of Athens. Novice and experienced practitioners who wish to get in touch with the educational philosophy and Orff-Schulwerk's approach will find it particularly useful in order to enrich their educational practice.

Olympia Agalianou has many years of engagement with the Orff-Schulwerk approach in Greece. Starting from her genuine interest in dealing with issues from everyday educational practice, she found in Orff-Schulwerk a way to bridge practice with theory, as in this approach these two elements are interconnected and the one feeds into the other. This is not only an introductory book for anyone seeking to get acquainted with Orff's music and movement education. The reader can also follow an important and rich bibliography in Greek, English, and German language. The latter could be a very good incentive for the Greek teacher to explore the richness and prospects that open up through this approach.

The book presents a personal systematic account of the author's experiences and opinions related to Orff-Schulwerk. She provides a rationale for her conscious decision not to include educational material in the book, such as scores, games, or activities. Indeed, her primary aim is to allow the teacher to develop a way of thinking, making use of the rich material already available worldwide. History, theory, and practice are the three levels that are interwoven in the book, helping the readers to organise their knowledge and reflect on Orff's music and movement education.

The book comprises two parts. The first part sets out the Orff approach from its historical perspective. The author guides us in the course followed by Orff-Schulwerk internationally and in Greece until today. She justifies this overview with Orff's affirmation that such a description may be the best prerequisite for understanding the nature, purpose, aims and content of this music educational approach.

A very important element of the book is the description of the development of Orff-Schulwerk in Greece. Through its ninety-year course, useful information is provided for remarkable educators who influenced music and movement education in Greece. Special reference is given to Polyxene Mathéy's significant contribution in writing the Greek version of Orff-Schulwerk. The readers can also find information for opportunities to receive training



in the Orff approach, in Greece or worldwide, since there is a growing interest in Orff music and movement education at all levels of education.

The second part of the book is the personal interpretation of Orff-Schulwerk by the author, as shaped by her study, education, and teaching. She analyses music and movement education as an educational theory that focuses on practice. She describes its principles and content, aiming to enable every teacher to design a program centred on exploration and improvisation. It is stressed clearly that the learning of music takes place through active involvement in collaborative improvisation and composition, emphasising open process over product, while movement, speech, and dance are seen as a unity enriching such experience. Emphasis is given to the teacher's role in putting Orff-Schulwerk into practice. Rather than following 'recipes' and ready-made lesson plans, they are encouraged to experience it and understand Orff-Schulwerk principles in order to form their own way of thinking and acting in the classroom. They are encouraged to create their own material, taking into account the flexibility of Orff's approach to development, based on the cultural and social characteristics of the place in which it is applied. Also, within the current educational interest of considering students' personal experiences, eager readers will encounter questions that raise reflection, such as the search for «*what creativity is and what kind of teaching could contribute to its development?*» or «*what the musical experience of today's children is?*», and also «*what does the creative use of children's experiences refer to?*».

The author underlines the importance of following and supporting children's guided musical exploration. She states that "guided exploration activities require careful planning to provide ongoing multi-sensory activation, feedback, and ultimately, discreet guidance. They also require observation skills and sensitive handling of time by the teacher" (p. 236). In this respect, the author puts forward the integration of the three main modes of expression within Orff-Schulwerk: speech, music, and movement; where one art form leads to the other, and in fact, one medium becomes the fixed frame for another art form to become the field of improvisation or composition.

The book underlines the importance of forming a group in the classroom, following Orff's emphasis on the personal and social development of children. Practical ideas for how to form a team are presented. The child gains first the experience of personal exploration with musical ideas. These ideas are then shared with a classmate through common interaction. Then they participate in a group, where they incorporate their ideas into a group music composition. The importance of this collaboration within a group achieves its purpose when the process of synthesising ideas ensures that each child stays in touch with his/her personal ideas.

This book unfolds ways of understanding and knowing Orff-Schulwerk and encourages both the newcomer and the more experienced educators to take time to study it and through their personal experience to enrich their professional and personal course of action. The systematic presentation of Orff's reasoning behind the principles, techniques, and materials of the approach can inspire the reader to take steps towards improving classroom practice, thus creating more opportunities for developing children's music in it.

Konstantina Dogani (kdogani@nured.auth.gr) is Assistant Professor in Music Education in Early Childhood, School of Early Childhood Education, Faculty of Education, Aristotle University of Thessaloniki, Greece

Reviews of Publications

Βιβλιοπαρουσίαση: Αγαλιανού Ο. (2021) Η μουσικοκινητική αγωγή Orff ως αφετηρία και προορισμός,

Athens, Fagotto, (358 σελίδες)

ISBN 978-960-6685-90-3

Κωνσταντίνα Δογάνη

Μια σημαντική προσθήκη στην ελληνική συλλογή βιβλίων για θέματα που σχετίζονται με τη μουσική μάθηση των παιδιών μέσω κίνησης στο πλαίσιο της προσέγγισης Orff, είναι το νέο βιβλίο των εκδόσεων Fagotto που κυκλοφόρησε τον Σεπτέμβριο του 2021 με τίτλο: Η μουσικοκινητική αγωγή Orff ως αφετηρία και προορισμός. Συγγραφέας του η Ολυμπία Αγαλιανού, μέλος Ε.Ε.Π. του ΤΕΑΠΗ-ΕΚΠΑ. Οι νέοι αλλά και έμπειροι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να έρθουν σε επαφή με την εκπαιδευτική φιλοσοφία και προσέγγιση του Orff-Schulwerk θα το βρουν ιδιαίτερα χρήσιμο προκειμένου να εμπλουτίσουν την εκπαιδευτική τους πρακτική.



Η Ολυμπία Αγαλιανού έχει πολυετή εμπειρία ενασχόλησης με την προσέγγιση του Orff-Schulwerk στην Ελλάδα. Εκκινώντας από το γνήσιο ενδιαφέρον της για να αντιμετωπίσει ζητήματα της καθημερινής εκπαιδευτικής πρακτικής, βρήκε στο Orff-Schulwerk έναν τρόπο να γεφυρώσει την πρακτική με τη θεωρία, καθώς σε αυτή την προσέγγιση τα δύο αυτά στοιχεία αλληλοσυνδέονται και αλληλοτροφοδοτούνται. Το ανά χείρας πόνημα, δεν είναι απλά ένα εισαγωγικό βιβλίο για επιθυμεί να εξοικειωθεί με τη μουσικοκινητική αγωγή Orff. Ο αναγνώστης μπορεί να έρθει σε επαφή με σημαντική και πλούσια βιβλιογραφία στην ελληνική, αγγλική και γερμανική γλώσσα. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πολύ καλό κίνητρο για τον Έλληνα εκπαιδευτικό, προκειμένου να εξερευνήσει τον πλούτο και τις προοπτικές που ανοίγονται μέσω αυτής της προσέγγισης.

Το βιβλίο παρουσιάζει μια προσωπική συστηματική αναφορά των εμπειριών και των απόψεων της συγγραφέως σχετικά με την προσέγγιση Orff-Schulwerk. Εξηγεί το σκεπτικό της για τη συνειδητή απόφασή της να μην συμπεριλάβει εκπαιδευτικό υλικό στο βιβλίο, όπως παρτιτούρες, παιχνίδια ή δραστηριότητες. Πράγματι, ο πρωταρχικός της στόχος είναι να επιτρέψει στον εκπαιδευτικό να αναπτύξει έναν τρόπο σκέψης χρησιμοποιώντας το ήδη πλούσιο υλικό που υπάρχει διαθέσιμο παγκοσμίως. Η ιστορία, η θεωρία και η πράξη είναι τα τρία επίπεδα που συνυφαίνονται στο βιβλίο, βοηθώντας τον αναγνώστη να οργανώσει τη γνώση του και να αναστοχαστεί για τη μουσικοκινητική αγωγή Orff.

Το βιβλίο αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται η προσέγγιση Orff στην ιστορική της προοπτική. Η συγγραφέας μας ξεναγεί στην πορεία που ακολούθησε το Orff-Schulwerk διεθνώς αλλά και στην Ελλάδα μέχρι σήμερα. Την επισκόπηση αυτή αιτιολογεί με τη διαβεβαίωση του Orff ότι μια τέτοια περιγραφή

μπορεί να αποτελεί την καλύτερη προϋπόθεση για την κατανόηση της φύσης, του σκοπού, των στόχων και του περιεχομένου αυτής της μουσικοπαιδαγωγικής προσέγγισης.

Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο του βιβλίου είναι η περιγραφή της ανάπτυξης του Orff-Schulwerk στην Ελλάδα. Μέσα από την ενενηντάχρονη πορεία του, παρέχονται χρήσιμες πληροφορίες για αξιόλογους παιδαγωγούς που επηρέασαν τη μουσικοκινητική αγωγή στην Ελλάδα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη σημαντική συμβολή της Πολυξένης Ματέυ με τη συγγραφή της ελληνικής έκδοσης του Orff-Schulwerk. Οι αναγνώστες μπορούν να βρουν επίσης πληροφορίες για ευκαιρίες εκπαίδευσης στην προσέγγιση Orff, τόσο στην Ελλάδα όσο και παγκοσμίως, μια και υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη μουσικοκινητική αγωγή Orff σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Το δεύτερο μέρος του βιβλίου αποτελεί την προσωπική ερμηνεία της συγγραφέως στο Orff-Schulwerk, όπως διαμορφώθηκε από τη μελέτη, την εκπαίδευση, αλλά και τη διδασκαλία της. Αναλύει τη μουσικοκινητική αγωγή του Orff ως μια εκπαιδευτικής θεωρίας με έμφαση στην πράξη. Περιγράφει τις αρχές και το περιεχόμενό της, το οποίο στοχεύει στο να επιτρέψει σε κάθε δάσκαλο να σχεδιάσει ένα πρόγραμμα με επίκεντρο την εξερεύνηση και τον αυτοσχεδιασμό. Τονίζεται ξεκάθαρα ότι η εκμάθηση της μουσικής πραγματοποιείται μέσω της ενεργού συμμετοχής σε συνεργατικό αυτοσχεδιασμό και σύνθεση, με έμφαση στην ανοιχτή διαδικασία παρά σε ένα αποτέλεσμα, ενώ η κίνηση, ο λόγος και ο χορός θεωρούνται ως μία ενότητα που εμπλουτίζει την παραπάνω εμπειρία.

Έμφαση δίνεται στο ρόλο των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή του Orff-Schulwerk στην πράξη. Αντί να ακολουθούν «συνταγές» και έτοιμα σχέδια μαθήματος, ενθαρρύνονται να βιώσουν και να κατανοήσουν τις αρχές του Orff-Schulwerk, προκειμένου να διαμορφώσουν τον δικό τους τρόπο σκέψης και δράσης στην τάξη. Ενθαρρύνονται να δημιουργήσουν το δικό τους υλικό, λαμβάνοντας υπόψη την ευελιξία της προσέγγισης του Orff να αναπτύσσεται με βάση τα πολιτισμικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του τόπου όπου εφαρμόζεται. Επίσης, στο πλαίσιο του σύγχρονου ενδιαφέροντος για μια εκπαίδευση που λαμβάνει υπόψη τις προσωπικές εμπειρίες των μαθητών, οι ανήσυχοι αναγνώστες θα αναμετρηθούν με ερωτήματα που προκαλούν προβληματισμό, όπως η αναζήτηση του «*τί είναι η δημιουργικότητα και ποια διδασκαλία μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξή της;*», ή «*ποια είναι η μουσική εμπειρία των σημερινών παιδιών;*», αλλά και «*σε τι αναφέρεται η δημιουργική χρήση των εμπειριών των παιδιών;*».

Η συγγραφέας υπογραμμίζει τη σημασία να ακολουθείται και να υποστηρίζεται η καθοδηγούμενη μουσική εξερεύνηση των παιδιών. Σημειώνει ότι «οι δραστηριότητες καθοδηγούμενης εξερεύνησης απαιτούν προσεκτικό σχεδιασμό ώστε να προσφέρουν συνεχή πολυαισθητηριακή κινητοποίηση, ανατροφοδότηση και τελικά, διακριτική καθοδήγηση. Απαιτούν, επίσης, δεξιότητες παρατήρησης και ευαίσθητο χειρισμό του χρόνου από την πλευρά του εκπαιδευτικού» (σελ. 236). Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, η συγγραφέας προβάλλει τη χρήση των τριών κύριων τρόπων έκφρασης στο Orff-Schulwerk: λόγο, μουσική και κίνηση· όπου η μία μορφή τέχνης οδηγεί στην άλλη,

ενώ το ένα μέσο γίνεται το σταθερό πλαίσιο ώστε μια άλλη μορφή τέχνης να γίνεται πεδίο αυτοσχεδιασμού ή σύνθεσης.

Στο βιβλίο υπογραμμίζεται η σημασία της συγκρότησης μιας ομάδας μέσα στην τάξη, ακολουθώντας την έμφαση που δίνει ο Orff για την προσωπική αλλά και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Παρουσιάζονται πρακτικές ιδέες για τον τρόπο συγκρότησης της ομάδας. Το παιδί αρχικά αποκτά την εμπειρία της προσωπικής εξερεύνησης με μουσικές ιδέες. Στη συνέχεια μοιράζεται τις ιδέες του με κάποιο συμμαθητή του, και μέσα από την κοινή τους ζύμωση συμμετέχουν πλέον σε μία ομάδα για να ενσωματώνουν τις ιδέες τους σε μια ομαδική μουσική σύνθεση. Η σημασία αυτής της συνεργασίας μέσα σε ομάδα, για τον Orff, πετυχαίνει το σκοπό της όταν η διαδικασία της σύνθεσης των ιδεών διασφαλίζει τη δυνατότητα για το κάθε παιδί να μην χάνει την επαφή με τις προσωπικές του/της ιδέες.

Συνολικά, αυτό το βιβλίο ξεδιπλώνει τρόπους κατανόησης και γνώσης του Orff-Schulwerk και ενθαρρύνει τόσο τον νέο όσο και τον πιο έμπειρο εκπαιδευτικό να αφιερώσει χρόνο για να το μελετήσει και μέσα από το προσωπικό του βίωμα να εμπλουτίσει την επαγγελματική και προσωπική του πορεία. Η συστηματική παρουσίαση του συλλογισμού του Orff πίσω από τις αρχές, τις τεχνικές και τα υλικά αυτής της προσέγγισης, μπορεί να εμπνεύσει τον αναγνώστη να κινηθεί προς τη βελτίωση της πρακτικής στην τάξη, δημιουργώντας περισσότερες ευκαιρίες για την ανάπτυξη της μουσικής των παιδιών σε αυτή.

Κωνσταντίνα Δογάνη (kdogani@nured.auth.gr) Επίκουρη Καθηγήτρια Μουσικής Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Παιδαγωγική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης